

Playwrights and Theatrolgists with the Union of Bulgarian Actors, Homo Ludens Foundation, Bulgarian unit of International Organization of Scenographers, Theatre Architects and Technicians (OISTAT) and others. Within the festival's framework every year the higher art schools – the National Academy of Theatre and Film Art, the New Bulgarian University and the National Academy of Art – show their students' performances or projects in progress. Students from US theatre universities (Baltimore, New York and Chicago) have attended the educational modules as guests.

For 20 years International Theatre Festival *Varna Summer* has become a network of partnerships and joint initiatives.

Rumyana Nikolova

THE PUBLICATIONS OF INTERNATIONAL THEATRE FESTIVAL VARNA SUMMER

The idea behind the International Theatre Festival *Varna Summer* is not only to present artistic productions from the field of performing arts but also to turn each of its editions into a space for exchange and dissemination of knowledge, ideas and experiences. To that end, ever since its first years, the festival has aimed to regularly develop parallel events around the main modules of performances such as professional discussions and educational programmes. Based on them the festival has also started to engage in publishing. The larger and more representative discussion forums, seminars and workshops focusing on important subjects of the theory and practice of performing arts and cultural policy have been documented and gained wider publicity in the form of book publications or in specialized periodicals. The first to appear was the collection entitled "Theatre as a Phenomenon in Europe's Cultural History" containing the proceedings from the Fifth Summer Scientific Meeting Varna'97 held within the framework of ITF *Varna Summer* 1997. A piece of undisputed scientific contribution, the edition offered data unknown by then and a number of theses and views on theatre's role in cultures from the Antiquity to the present. The aspiration of the International Theatre Festival *Varna Summer* to present leading aesthetic trends is closely linked also to its aim of being a platform for reflection on topical and essential issues. Following that logic, the critical seminar Theatre Criticism in Late 1990s was held within the framework of ITF *Varna Summer* 1999 that aimed to generalize and rationalize what happened in theatre life after the initial years of Bulgaria's transition to democracy. The publication of festival proceedings (papers and discussions) is now a priceless document of the reflections of the then theatre criticism and theory on that complex decade and the new artistic processes in it. In 2005, the organizers of the forum decided to respond to another topical challenge: the then impending European Union's enlargement. In order to promote public debate over the country's then upcoming EU accession and what it meant for the sphere of culture, and, in par-

на за подобни инициативи са получавани по програми на ЕС – "ФАР", "Калейдоскоп", "Култура 2000", Програма МАТРА на Кралство Холандия, Програма "Комуникационна стратегия за присъединяване на Р България към ЕС" на Министерство на външните работи в България. Организирането на конференции и теоретични дискусии се извършва в партньорство с организации като Сдружение "Антракт", Институт за изследване на изкуствата – БАН, Сдружение на драматурзите и театроведите към Съюза на артистите в България, Фондация "Ното Ludens", Български център на Международната организация на театралните сценографи, архитекти и техници, и др. Всяка година висшите училища по изкуствата – Националната академия за театрално и филмово изкуство, Нов български университет, Националната художествена академия – показват в рамките на фестивала спектакли или проекти в развитие на своите студенти. Като гости в обучителните модули са присъствали студенти от театралните университети в САЩ – от Балтимор, Ню Йорк и Чикаго. За 20 години МТФ "Варненско лято" се превърна в мрежа от партньорства и съвместни инициативи.

Румяна Николова

ПУБЛИКАЦИИТЕ НА МЕЖДУНАРОДЕН ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ "ВАРНЕНСКО ЛЯТО"

Идеята на Международен театрален фестивал "Варненско лято" е не само да представя готови артистични продукции от сферата на изпълнителските изкуства, но и всяко негово издание да се превръща в пространство за обмен и разпространение на знание, идеи и опитности. За тази цел още в първите си години фестивалът се насочва към регулярно разработване на паралелни събития около основните модули с представения като професионални дискусии и обучителни програми. Въз основа на тях той започва да реализира и издателска дейност. По-мощните и представителни дискусийни форуми, семинари и уъркшопи, фокусирани върху значими теми от теорията и практиката на изпълнителските изкуства и културна политика, се документират и достигат по-широка публичност, оформяйки се като публикация в книжни издания или в специализираната периодика. Първата от тях е сборникът "Театърът като феномен в културната история на Европа" с доклади от Пета лятна научна среща Варна'97, провела се в рамките на МТФ "Варненско лято" 1997. С безспорен научен принос, изданието предлага неизвестни дотогава данни и множество тези и виждания за ролята на театъра в културите от античността до съвременното. Стремешът на Международен театрален фестивал "Варненско лято" да представя водещи естетически тенденции е тясно обвързан и с целта му да бъде платформа за рефлексия върху актуални и съществени проблеми. В тази логика в рамките на МТФ "Варненско лято" '99 се провежда критическият семинар "Театралната практика в края на '90-те", който се стреми да обобщи и осмисли случилото се в театралния живот през първите години на демократичен преход в страната. Публикацията от семинара, побираща изнесените доклади и проведени дискусии, днес е безценен документ за рефлексии на театралната критика и теория тогава

ticular, for the performing arts, in 2005 were published the proceedings from the international conference Performing Arts: European Horizons held within the festival's framework with the participation of European and Bulgarian experts, critics and practitioners. The booklet is a testimony to the efforts to move the performing arts in the country from their existence in the narrow national context towards gaining international importance and also presents, analyzes and juxtaposes different cultural situations, best practices and problem areas in the sector in different EU countries. The most recent festival edition so far, Theatre Practice in the First Decade of the 21st Century, stemming from a conference held within the framework of ITF *Varna Summer* 2011, is grounded on a complex look at the logic of development of theatre in Bulgaria at the end of the first decade of the new millennium and gives food for the topical debate about its future. The issues of the complex and contradictory relation between text and performance today, between repertory policy and audience are touched on by young and recognized theatre researchers, culture administrators, festival organizers and freelancers in a variety of positions. Festival's publications are also available at its webpage providing access to the proceedings from the conference held on the occasion of the 100th anniversary of the National Theatre "Ivan Vazov" discussing its history and role as a cultural institution in the present-day situation. Since 1993, the festival has been presenting the events from its programme in a special catalogue published, from 1997 on, in both Bulgarian and English. The anniversary editions are special occasions to get the festival chronicle collected in special catalogues: in 2007 when International Theatre Festival *Varna Summer* turned 15 and in 2012 marking its 20th anniversary. Since its inception the festival has been publishing a newsletter, initially in Bulgarian only, and, since 1997, also in English. As a diary it is an eyewitness account of the festival spirit, numerous guests and interesting happenings published every other day during the event. Initially edited by recognized critics and journalists, the festival newsletter has turned out to be a valuable opportunity for beginner professionals and journalists to

enter the practice and the actual environment of theatre news. Now a couple of generations of young theatrologists have already passed through and gained new skills in it. In addition to its own publications ITF *Varna Summer* gives a number of occasions for others to write about it. Its events meet with wide response from the general public as its annual press-dossier has at least 200 articles in local press, but also internationally. As a result of its media partnership with the Bulgarian National Television, since 2003, its editions have also regularly been the subject of separate films. The International Theatre Festival *Varna Summer* has not ceased to look for new directions and ways to reflect in the public space as both a festive meeting of theatre and its spectators and a platform and generator for ideas, debates and visions for its future.

Angelina Georgieva

върху това сложно десетилетие и новите художествени процеси в него. През 2005г. организаторите на форума реагират на друго актуално предизвикателство – предстоящото тогава разширяване на Европейския съюз. С цел стимулиране на общественя дебат относно бъдещото членство на страната в Съюза и какво то означава за културната сфера и в частност за сценичните изкуства, през 2005г. излиза сборникът от международната конференция "Сценичните изкуства: европейски хоризонти", проведена в същата година в рамките на фестивала с европейски и български експерти, критици и практики. Книжката е свидетелство на усилията за преминаване на сценичните изкуства в страната от съществуване в тясно национален контекст към придобиване на международна значимост, като представя и анализ и съпоставяне на различни културни ситуации, добри практики и проблемни зони в сектора в страните от ЕС. Едно комплексно оглеждане на логиката на развитие на театъра в България вече в края на първото десетилетие от новото хилядолетие и захранване на актуалния дебат за неговото бъдеще е заложено в най-новото издание на фестивала за настоящия момент – "Театралната практика през първото десетилетие на XXI век" в резултат на проведена конференция в рамките на МТФ "Варненско лято" 2011. В разнообразие от позиции на млади и утвърдени театрални изследователи, културни администратори, фестивални организатори и хора на свободна практика се засягат проблемите за сложната и противоречива връзка между текста и представлението днес, между репертоарната политика и публиката. Публикации на фестивала има и на неговата интернет-страница, където е осигурен достъп до доклади от конференция по повод 100-годишнината на Народен театър "Иван Вазов", дискутираща неговата история и ролята му на културна институция в съвременната ситуация. От 1993 г. фестивалът представя събитията от програмата в специален каталог, който от 1997 г. излиза на български и английски език. Юбилейните му издания дават повод да събере своята хроника в специални каталози – през 2007 г., когато

Международен театрален фестивал "Варненско лято" навършва 15 години, и през 2012 г., когато отбелязва 20-годишнина. От основаването си фестивалът издава и свой бюлетин първо само на български, а от 1997 г. и на английски език. Като дневник той отразява непосредствения фестивален дух, множеството участници, гости и интересни случвания, като излиза на всеки два дни от времетраенето на събитието. Първоначално списван от утвърдени критици и журналисти, фестивалният вестник се разкрива като ценна възможност на начеващи професионалисти и студенти да навлязат в практиката и реалните условия на създаване на театрална хроника. През него са преминали и формирали нови умения вече няколко поколения млади театроведи. Освен че сам произвежда публикации, Международен театрален фестивал "Варненско лято" дава и много поводи да се пише за него. Неговите събития предизвикват широк отзвук сред обществеността, като пресдосието му на година се състои от поне 200 статии в местната преса, а също и в чуждестранния печат. В резултат на медийното партньорство с Българска национална телевизия от 2003 г. насам на изданията му регулярно се посвещава и самостоятелен филм. И днес Международен театрален фестивал "Варненско лято" не спира да търси нови посоки и начини да рефлектира в публичното пространство както като празнична среща на театъра и неговите зрители, така и като платформа и генератор на идеи, дебати и визии за неговото бъдеще.

Ангелина Георгиева